

Чарівне число три

в казці

ЦИФРА «ТРИ» - ЧИСЛО ІЗ КАЗКИ:

Три бажання, ТРИ ПІДКАЗКИ,

ТРИ ВЕДМЕДІ, ТРИ КОНЯ

І ТРИ СИНА У ЦАРЯ!

Вступ

Тема нашої роботи - чарівне число три в казках. Казки - найдивовижніші серед книг, вони не підвладні часу. Не одне покоління людей виросло на казках.

Хто з нас не пам'ятає знаменитого казкового зачину: «У тридев'ятому царстві в тридесятій державі жили-були ...»? І хто з нас, слухаючи і читаючи казки, не стикався з числом три, яке з давніх часів вважалося магічним.

Ми припускаємо, що число три часто використовується в текстах казок, є щасливим числом, приносить удачу та успіх.

Глава 1. Загадкове число три

В далекі часи люди не вміли рахувати. Пізніше з великими труднощами люди навчилися рахувати спочатку до двох і тільки через багато - багато років почали просуватися в рахунок. Після чисел «один» і «два» люди тривалий час не могли придумати назву наступного числа і все, що йшло після двох, називалося «багато». Лише набагато пізніше дали особливе ім'я числівника, яке ми називаємо «три». Колись числом «три» позначали весь навколишній світ людини - його ділили на земне, підземне і небесне царства. Тому число «три» стало священним у багатьох народів.

Чи не в кожній казці з'являється цифра три.

Ось кілька назв:

"Три ведмеді"

"Три товстуні"

"Три поросся"

"Три підземних царства"

"Три товариша"

"Три брати"

"Три мушкетери"

"Три мисливця"

"Три царевича"

"Три друга"

"Три богатири" та інші. Їх багато.

Як же не замислитися про такий збіг!?

Довгий час число три було для багатьох народів межею рахунку і досконалості, символом повноти. Число три стало улюбленим числом і в міфах, і в казках. Пам'ятаєте казки про трьох поросят, про трьох ведмедів, про трьох богатирів, про три товстуна? Цифра три часто зустрічається в прислів'ях, приказках. Люди здавна кажуть:

- Плакати в три струмка

- Зігнутися в три погібелі

Число три вважалося в давнину магічним і тому, що воно складалося з суми попередніх чисел ($3 = 2 + 1$), символізувалося трикутником, мало початок, середину і кінець. З числом три пов'язано багато забобонів. Це число відігравало важливу роль в магічних обрядах. Всі змови для додання їм більшої сили повинні були вимовлятися тричі. Від пристріту тричі плюють через ліве плече і тричі стукають по дереву. Ті, хто вважає число три щасливим, кажуть: «Бог трійцю любить».

Ну, а що означає трійка як число імені? Це талант, веселість, вказівка на науку, на спорт, світ мистецтва. Так що Каті, Віті, Олексії, Дімі і Феді, якщо ви це врахуєте, то обов'язково прийдете до успіху.

Глава 2. Подорож по казках

1. Аналіз текстів казок

Число «три». У казках зазвичай дається три бажання, камінь на роздоріжжі пропонує богатирю три шляхи, у батька три сини або три дочки, тричі доводиться герою долати перешкоди на своєму шляху.

Однією з улюблених казок нашого народу є казка П. Єршова «Коник-Горбоконик», написана більше ста років тому. Потроєний мотив, та й сама цифра три часто зустрічається в тексті казки:

«У старенького три сини:
Старший - з розумом хлопчина,
Середульший - с'як-такий,
А найменший - геть дурний».

Три ночі брати по черзі ходили в караул в поле, щоб зловити злого злодія.

«Стало втретє знов смеркатися,
Час найменшому збиратись».

А коли Іван-дурень зловив кобилу, та просила його:

«Випускай гуляти в полі
На роздоллі ще й на волі.
Через три дні я заржу,
Коней двійко породжу -
Гриванів, яких донині
Не стрічалося людині».

І ось цього молодшого, улюбленого всіма Івана дурника, доля завжди відчуває тричі. Цар відправляє Івана в далекі краї спочатку, щоб дістати «Жар -птицю в нашу царську світлицю», потім «тижні в три» відшукати Цар-діву, а потім для цар-діву доставити в три дні перстень з океану.

Тричі обертом пішовши,
Очі добре наколовши,
З синяками на лобах
Стали хлопці у дверях.

В кінці казки для Івана уготовано ще одне випробування. Цар-діву велить цареві:

"Як себе не пожалієш,
Зразу ти помолодієш.
Слухай: завтра на зорі
У широкому дворі
Вірним слугам накажи ти
Три котли у землю врити
І багаття розпалити.
У котел один налить
Накажи води із річки,
В другий -теплої водички,
Ну, а в третій - молока,

Ми помічаємо, що Іван, третій син селянина, пройшовши через три випробування, скупавшись у трьох котлах, одружується на Цар-діву.

У тексті російської народної казки «Царівна-жаба» ми також бачимо присутність числа три. «В деякому царстві ... жив-був цар, і було у нього три сини. Молодшого звали Іван-царевич ». У пошуках нареченої три брата пускають по стрілі з лука. Іван три дні шукає свою стрілу. Грають три весілля. Тричі цар дає завдання своїм невісткам: спекти коровай, виткати килим, з'явитися на бенкет, щоб подивитися, яка з них краще танцює, і, відповідно, завдання приймає в три етапи. А коли Іван спалює шкуру жаби, Василиса Премудра каже: «Якби ти ще три дні почекав, я б вічно твоєю була. А тепер прощай, шукай мене за тридев'ять земель, за тридев'ять морів, в тридесятому царстві у Коція Безсмертного. Як три пари залізних чобіт зносиш, як три залізних хліба ізгризеш - тільки тоді і знайдеш мене ... ». Іван стер в дорозі три пари залізних чобіт, погриз три залізних хліба. А зустрічний старий розповів Івану, що на Василину Премудру накладено Коцієм закляття - бути жабою три роки. В кінці казки ми бачимо, що Іван-царевич, подолавши всі перешкоди, звільняє Василину Премудру.

В народних казках завжди у мужика або царя три сини. Перший і другий не виконують доручення батька, а третій, молодший, завжди перемагає. Третій син, начебто і дурень або простак, але завжди виявляється більш вдалим і шляхетніше. Він знаходить собі чарівну наречену (Василину Прекрасну, Василину Премудру, прекрасну царівну і ін.) І одружується з нею. І завжди у нього є чарівні звірі-помічники (кінь, вовк і ін.). Доля завжди тричі відчуває свого героя.

Число три в казках О.С.Пушкіна

Олександр Сергійович Пушкін був буквально з дитинства просочений казковим духом завдяки своїй няні Орини Родіонівни, бабусі і дворовому Микиті Козлову. Поет виявляв глибокий інтерес до живого народної мови і фольклору. У своїх роботах поет враховував вже сформовані традиції.

Найпоширенішим числівником в казках Пушкіна є число три. Уже в зачині казок часто зустрічається ця цифра. наприклад:

- «Негде, в тридев'ятом царстві, в тридесятому государстві, жил-был царь

Дадон...» (із «Казки про золотого півника»)

- «Жил старик со своєю старухой у самого синього моря. Они жили в ветхой землянке ровно тридцать лет и три года...» (із «Казки про рибака та рибку»)

- «Три девицы под окном пряли поздно вечерком...» (із «Казки про царя Салтана»).

Розберемо «Казку про царя Салтана, про сина його славного й могутнього богатыря князя Гвидона Салтановича і про прекрасну царівну Лебідь». Відразу ж з першого рядка зустрічаємо цифру три:

«Під віконцем три сестри
Пряли пізньої пори».

Підслухавши розмову дівчат, цар вибирає третю дівчину, яка «для батюшки-царя народила б богатыря».

Так само, як і в народних казках, у Пушкіна дві сестрички виявляються злими, заздрісними і підступними, які починають будувати підступи молодшенької сестриці. Обманом, хитрістю змусили вони посадити в бочку царівну молоду з сином і кинути їх в океан.

Опинившись на острові, царевич рятує від шуліки лебідя, і та каже:

« Ой, царевичу вродливий,
Рятівниче мій сміливий!
Хоч з моєї ти вини
Їсти не будеш три дні».

Відбувається диво, прокинувшись уранці, мати з сином бачать красиве місто, яке дарує їм лебідь, і в якому княжити їм. Вони ніби заново воскресли через три дні. Подальше потроєння мотивів дозволяє поетові поглибити ідею казки. Щоб царевич зміг потрапити в царство Салтана, три рази лебідь перетворює його в комах. Спочатку він стає комаром, потім мухою, а потім перетворюється в джмеля. Так Гвидон тричі відвідує царство свого батька, де він дізнається спочатку про чудесну білку, потім про тридцять трьох богатырів, а потім і про прекрасну царівну. Три рази лебідь допомагає царевичу. Так в його місті з'являється диво-білка:

«Білка там у гуштині
Знай співа дзвінкі пісні
Та горішки розгризає —
В них шкарлупка золотая
Й смарагдове зеренце
Найдивніше диво це!»

На березі опинилися тридцять три богатырі:

Море збуриться бурхливо,
Закипить та зареве,
Та на берег напливе,
Розіллється в шумовинні —
І лишаться на камінні,
В панцирах, мов жар зорі,
Тридцять три богатырі,
Та все велетні вродливі,
Добрі лицарі сміливі,
Йдуть дозором по землі
З Черномором на чолі.

І лебідь стала царівною:

Має жінку князь на славу —
І розумну, і ласкаву,
Та такої краси,
Що й очей не відвести:
Денне світло затіняє,
А вночі, як сонце, сяє,
Місяць у косі блищить,
На чолі зоря горить.

Отже, ми бачимо, що число три в цій казці зустрічається часто: три дівчини, три приїзду купців в місто царевича Гвидона, три чуда. І тільки третє чудо стає завершальним, ключовим, оскільки саме воно приводить Салтана на острів, де він знаходить свою дружину з сином.

2. Казки з цифрою 3

А ще число три буває в казках ...

"Три ведмеді"

«Казка про золоту рибку» ... Три рази закинув старий невід в море ... А скільки разів виконувала бажання золота рибка?

Казка «Три порося»

Три голови у Змія Горинича ...

«Три дівичі під вікном пряли пізно ввечері ...» З казки Олександра Пушкіна «Казка про царя Салтана»

Билина про трьох богатирів. Ти знаєш їх імена?

3. Загадки

ЦИФРА «ТРИ» - ЧИСЛО ІЗ КАЗКИ:

Три бажання, ТРИ ПІДКАЗКИ,
ТРИ ВЕДМЕДІ, ТРИ КОНЯ
І ТРИ СИНА У ЦАРЯ!

БІЛІЯ лісу на галявині
ТРОЄ ЇХ ЖИВЕ В хатинці.
ТАМ ТРИ СТУЛА І ТРИ КРУЖКИ,
ТРИ ЛІЖЕЧКА, ТРИ ПОДУШКИ.
Вгадайте БЕЗ ПІДКАЗКИ -
ХТО ГЕРОЇ ЦІСІ КАЗКИ?
Відповідь: три ведмеді

ЩО ЗА чудовиська ТАКЕ,
Триголовий. ВЕЛИКЕ,
НАД ЗЕМЛЕЮ ВОНО ЛЕТИТЬ,
Жарким полум'ям пихкає?
Відповідь: Змій Горинич

ГЕРОЙ ЯКОЇ КАЗКИ ПРОСИВ ПРИНЕСТИ ЙОМУ НА ОБІД ТРИ СКОРИНКИ ХЛІБА?

Відповідь: Буратіно

В мене є три кольори,
Всі для діла, не для гри.
Пішоходи й водії
Знають правила мої.
Коли колір я міняю –
Тих чи інших зупиняю.